

Umělecké řemeslo / Užité umění

Západočeské muzeum v Plzni otvírá novou stálou expozici.

Sbírka uměleckého řemesla a užitého umění v Západočeském muzeu v Plzni se řadí k nejstarším a nejrozsáhlejším souborům tohoto typu v Čechách. Patří však i k nejméně známým, neboť v uplynulých čtyřiceti letech zůstávala převážně skryta v muzejních depozitářích, nejen veřejnosti, ale i odborníkům.

Nová stálá expozice **Umělecké řemeslo / Užité umění**, zaujímající rozlehlé secesní výstavní sály nejvyššího patra muzejní budovy v Kopeckého sadech, je proto v mnoha ohledech překvapivá. Již při vstupu na první pohled zaujme zvláštní atmosféra a netradiční charakter výstavních prostor, následně je nečekané i pojetí instalace, v níž se propojuje a doplňuje historický výstavní mobiliář s moderními informačními prvky.

Západočeské muzeum v Plzni patří k nejstarším českým muzeím. Bylo založeno roku 1878 jako Městské muzeum a vedle sbírek historických byly jeho součástí od počátku také sbírky umělecké a průmyslové. Roku 1888 byly sbírky rozděleny do dvou samostatných muzeí - historického a uměleckoprůmyslového, jehož ředitel byl jmenován jeden z nejzkušenějších muzejních odborníků, architekt Josef Škorpil.

Pod jeho vedením se plzeňské sbírky uměleckého řemesla výrazně rozrůstaly, již kolem roku 1900 patřily nejen k nejpočetnějším, ale i nejkvalitnějším v Čechách. Pro jejich umístění vznikla podle Škorpilova promyšleného projektu nová, dle tehdejších kritérií moderně vybavená muzejní budova dokončená v roce 1901. Dlouhodobě připravovaná stálá expozice byla poté otevřena v roce 1913. Původní způsob instalace sbírek byl z dnešního pohledu bezesporu zajímavý. Expozice měla v co největší míře naplňovat představy o účelu a smyslu uměleckoprůmyslových sbírek, jako vzoru a inspiračního zdroje pro soudobou produkci. Základní Škorpilova myšlenka tím navazovala na tendence, vyvíjející se už od dob zakládání prvních uměleckoprůmyslových muzeí po polovině 19. století. Usiloval tedy vystavit co největší počet exponátů, které měly dokumentovat jak tvorbu v nejrůznějších oborech uměleckého řemesla a její vývoj v různých stylových etapách, tak poukazovat na účel a funkci předmětů a přibližovat různé techniky zpracování.

V listopadu otvíráme v Plzni novou stálou expozici **Umělecké řemeslo / Užité umění**, v níž bude vedle velkých souborů skla a keramiky, cizího i českého porcelánu, prací ze železa, cínu i drahých kovů, hodin a hodinek, sakrálního umění, plakátů a grafických listů představen také reprezentativní výběr ze sbírky antického umění či exotická kolekce řemeslně náročných prací z Předního i Dálného Východu. Ve zvláštní samostatné části bude připomenut také plzeňský rodák, přední osobnost československé funkcionalistické tvorby a světově uznávaný představitel vizuálního designu Ladislav Sutnar.

Vedle umělecko-historické kvality exponátů však bude podstatný i způsob, jakým budou vystavovány. Snaha je předměty vystavit obdobně, jako tomu bylo na počátku minulého století - ve velkém počtu, ve skupinách sdružujících předměty podle materiálu a pro určitou dobu typického stylu zpracování a bez dalších rušivých informací. Předměty tak působí pouze svojí

vlastní uměleckořemeslnou kvalitou, nutí k zamyšlení, inspirují. Potřebné detailní popisy, obsažnější informace a komentáře k jednotlivým exponátům jsou vyčleněny mimo vitríny a podány prostřednictvím moderních vizuálních prostředků, v kontrastu k minulosti.

Expozice samozřejmě také usiluje o ukázání odborné a historické hodnoty sbírek. Proto byl výběr exponátů podřízen nejen snaze předvést návštěvníkům ty vzhledem nepřitažlivější předměty, které depozitáře dosud skrývaly. Neméně důležitý byl také záměr zprostředkovat poznatky získané během dlouhodobého odborného a vědeckého zpracování sbírek a poukázat tak na jejich jedinečnou hodnotu, coby dokladu lidských schopností, a na jejich nemalý kulturněhistorický význam.

PhDr. Jan Mergl, Ph.D.